

Toivomusaloite 176

U. Anttila ym.: Opiskelijan kotipaikan määräytymisperusteiden muuttamisesta*Eduskunnalle*

Suomen hallitusmuoto takaa jokaiselle Suomen kansalaiselle oikeuden vapaasti valita asuinpaikkansa. Tästä huolimatta opiskelijaa ei yleensä huolita opiskelupaikkakuntansa täysivaltaiseksi asukkaaksi. Väestökirjalain 10 §:n mukaan henkilön kotipaikka ei muutu sen johdosta, että hän on tilapäisesti poissa kotipaikaltaan. Tilapäisenä poissaolona kotipaikalta pidetään muun muassa opiskelua.

Tämä lain kohta ja paikallisten viranomaisten tulkinta ovat johtaneet opiskelijat eriarvoiseen asemaan, jolloin he maksavat kunnallisveronsa vanhempiensa kotikuntaan, mutta heillä ei käytännössä ole mahdollisuutta käyttää tämän kunnan tarjoamia palveluja. Monet tärkeät sosiaaliset palvelut on sidottu kotikuntaan, joten opiskelupaikkakunnan kunnalliset palvelut eivät ole opiskelijoiden käytettävissä.

Varsinkin korkeakouluopiskelijoille tilanne on kohtuuton. Kun valmistumisaikojen mediaani on seitsemän vuoden tuntumassa ja yhteydet kotikuntaan rajoittuvat käynteihin van-

hempien luona, ei oleskelua opiskelupaikkakunnalla voi pitää tilapäisenä. Opiskelijoiden taloudellinen merkitys opiskelupaikkakunnalle on huomattava, samoin kuin verotulojen merkitys kotipaikkakunnalle. Molemmat kunnat saavat osakseen taloudellisen hyödyn joutumatta tarjoamaan vastaavia palveluksia ”kotipaikkattomille” opiskelijoille.

Väestökirjalain 10 § ja viranomaisten tulkinta ovat johtaneet myös siihen, että opiskelijoiden poliittisia oikeuksia on käytännössä rajoitettu. Opiskelijoilla ei usein ole äänioikeutta kunnassa, jossa he asuvat.

Edellä olevan perusteella ehdotamme kunnioittavasti eduskunnan hyväksyttäväksi toivomuksen,

että hallitus ryhtyisi toimiin väestökirjalain muuttamiseksi siten, että se takaa hallitusmuodon tarkoittaman vapaan kotipaikkaoikeuden myös opiskelijoille.

Helsingissä 19 päivänä huhtikuuta 1991

Ulla Anttila

Paavo Nikula